

התוכניות הלאומיות לגילוי מוקדם של סרטן השד והמעיים הגס

הודעה לעיתונות

התוכנית הלאומית לגילוי סרטן המעי הגס - סיכום 2011

על פי חוזר מנכ"ל משרד הבריאות בנושא גילוי סרטן המעי הגס בישראל יוזמן כל אזרח בגיל 50-74 לבדיקה לנוכחות דם סמוי בצואה, אחת לשנה, בזימון יזום ותוך שימוש בערכה בעלת רגישות גבוהה. לאוכלוסייה בסיכון גבוה בשל סיפור משפחתי של סרטן המעי הגס בקרוב משפחה מדרגה ראשונה מוצע לבצע בדיקה קולונוסקופית תקופתית אחת ל-3-5 שנים.

באוכלוסיית ישראל 1.48 מיליון תושבים בקבוצת הגיל 50-74 המיועדים לסריקה התקופתית.

משרד הבריאות מפעיל מזה מספר שנים תוכנית לאומית לגילוי סרטן המעי שביסודותיה ניטור הביצוע הארצי של הבדיקות ומעקב איכות אחר הגידולים הממאירים והלא ממאירים המתגלים בבדיקות הסריקה ובבדיקות ההמשך הנובעות מהן.

על פי הדיווח שהתקבל מהקופות השונות עולה כי בשנת 2011 בוצעו 422,577 בדיקות לנוכחות דם סמוי בצואה. רוב הבדיקות בוצעו תוך שימוש בערכות הרגישות שהומלצו. בדיקה קולונוסקופית בוצעה לפי סך דיווח הקופות ע"י 117,581 איש, כאשר לפחות כשליש מבדיקות אלו בוצעו למטרה דיאגנוסטית, חלק ניכר מהשאר בוצע בשל בדיקת קבוצות בסיכון גבוה וחלקן להמשך בירור ממצא חיובי בבדיקות דם סמוי (כ-20,000). מאחר ומי שביצע קולונוסקופיה מכל סיבה אינו צריך לבצע בדיקת דם סמוי למשך מספר שנים ניתן להפחית את אוכלוסיית מבצעי הקולונוסקופיה בשלש השנים האחרונות (כ-300,000 איש) מאוכלוסיית היעד לבדיקות דם סמוי היא כ-1.15 מיליון ולפי חישוב זה שיעור ההיענות הארצי לבדיקה דם סמוי הוא כ-36.7% ושיעור כיסוי האוכלוסייה בבדיקות מכל סוג הוא כ-48%.

הנובע מנתונים אלו הוא ששיעור הביצוע של בדיקות הגילוי המוקדם לסרטן המעי בישראל הגם שהוא נמוך יחסית לתוכניות סריקה לסרטן השד, אינו רחוק בערכו מנתוני מדינות מערביות אחרות המפעילות תוכניות סריקה באוכלוסייה הכללית. השיעור מייצג יציבות יחסית בשיעור המבצעים בהשוואה לשנת 2010 (מספר המבצעים גדל אך גם אוכלוסיית היעד גדלה). ניכרה שונות רבה מאד בדרך הפעולה של הקופות השונות ועל מנת להעלות את שיעור הביצוע הכולל יש לשאוף להאחדת שיטת הביצוע של כל הקופות לפי הסטנדרט אשר נקבע ע"י משרד הבריאות ובמיוחד ע"י מעבר לזימון יזום של כל אדם בקבוצת היעד שעדיין אינו מבצע ע"י כל הקופות. מומלץ גם לחדד את המאמץ לזיהוי אנשים בקבוצות הסיכון על מנת להפנותם לבדיקות מעקב המתאימות להם ובתדירות המתאימה להם.

ג.ק

פרופ' גד רנרט
ראש התכנית

כתובת התכנית

